

MOJA LITVA

Dogodila se, jest i nije slučajno, ta recimo “moja Litva”. Dogodila se davno prije, i ne znajući, a obistinila svibnja 2002. Poklopio se niz slučajnosti, nekoliko sretnih okolnosti, Slavistička škola u Puli, nečija nesebičnost i znatiželja a na kraju, na žalost, i nečija smrt, odlazak iz jedine nam zorne, doslovne, jasne dimenzije. Iz ezopovskih skloništa srce me i duša vuku na otvorena poprišta... Dakle, ovako: Pula nije smjela izgubiti, a Dubrovniku je trebalo vratiti njegovo. Zagrebačka je Slavistička škola, divne i zavidne tradicije, u Puli spašena zahvaljujući dobrome duhu dragoga Mladena Kuzmanovića, koji je s istomišljenicima i suradnicima mudro prepoznao znakove vremena, iščitao ih u nevremenu, pa tako tijekom Domovinskoga rata škola osvanu pod novim krovom, u novome domu, antičkoj, starodrevnoj, divno krepuskularnoj i uvijek pomalo dekadentnoj koliko i alternativnoj, zacijelo pak originalno otkvačenoj Puli. Mogu posvjedočiti što vidjeh – Pula je živjela sa stranim kroatistima, strani su kroatisti živjeli i punim jedrima plovili Pulom i Istrom. Teklo je ljeto 1997., dopala me, ni kriva ni dužna, jedna književna nagrada, tim povodom bijah gostom škole u Istarskome narodnom kazalištu; ja, zapravo domaćin, okružen pažnjom gostiju koji postadoše domaći, naši vrhunski intelektualci, pažnjom spomenuta profesora Kuzmanovića i profesora Ante Stamaća. Nakon nastupa prilazi mi u predvorju jedna ozbiljna dama, solidnim hrvatskim predstavlja se kao Ukrajinka iz Litve, sveučilišna profesorica, gospođa Nadija Neporožnja; ne sjećam se svega, komplimente uzvraćam no isprva kao da mnogo ne marim zbunjen gužvom i prigodom, ali dobro pamtim razgovor okružen čestitarima i optočen žamorom na tolikim jezicima, razgovor o čakavskoj poeziji, s posebnim osvrtom na današnju čakavsku Arkadiju – Istru. Rekoh ad hoc i brzojavno što znam, a upravo tih mjeseci pojavila se bila i moja panorama hrvatskoistarske lirike “I ča i što i kaj”, pa još pod svježim dojmom u ponečemu možda i pretjerah. Nedugo zatim čitamo Nadijin tekst u “Hrvatskome slovu”, pratimo njezin trud oko promicanja kroatistike u novim društveno-političkim, pa posredno onda i kulturnim, rasporedima i uvjetima dviju nezavisnih zemalja i ipak slabo povezanih kultura, uskoro pak i svoje skromne stihove čitam na litavskome u njezinu prepjevu, i to ne ma gdje, već u vodećemu književnom časopisu “Metai” (Godine) toga dalekog, gotovo egzotična za nas svijeta. Jer, ruku na srce, prosječan Litvanac znade o nama koliko i naš prosječnik o Litvi. Čak smo mi u Hrvatskoj možda i neupućeniji. Neću pretjerati, ali mjesecima razmjenjujem na stotine mailova, mali elektronički listonoše munjevito povezuju Baltik i Jadran, kanal Vilnius – Rovinj postao je jako prometnim nakon početka ostvaraja zamisli da se Litva, u određenu obimu, svojom kulturom i književnosti predstavi na stranicama “Nove Istre”. Otvara se, dapače, još jedan kanal, onaj prevoditeljski, s istom, ovom mojom rovinjskom ali i drugom krajnjom točkom, ovajput u našem Ivancu. Obrisi suradnje postaju jako ozbiljni. Zatran podacima, fotografijama, varijantama, izborima, nadopunama, pokratama i pospješenjima, boljim rješenjima, novim idejama, redakturama itd., ipak nazirem rađanje jednoga novoga svijeta koji evo ovim dvobrojem

časopisa bar donekle otvaramo hrvatskome čitatelju. Tamo u Ivancu sada ovo što nevješto bilježim, nadam se bar s malo zanimanja, čita gospođa Mirjana Bračko, vrlo susretljiva i pažljiva suradnica koju znam samo s fotografije što je nalazite ovdje u časopisu, inače naša višegodišnja lektorica za hrvatski jezik na Sveučilištu u Vilniusu. Jednako se tako nadam da se u tom divnom sjevernom gradu, Vilnu kako ga otprilično zovu njezini Ukrajinci, na sve ovo dobronamjerno i na koncu ipak opušteno smješka kulturna poklisarka višesmjernih uzajamnih interesa, zapravo povezujući nekoliko kultura, neumorno aktivna duha, gospođa Neporožnja. Nadam se da su nerveze i umor, istraživanja po arhivima, skeniranja, a sve to višeput uz mnoštvo dnevnih i profesionalnih obveza, iza nas i da je dugotrajan suradnički rad imao itekakva smisla...

* * *

A moja se Litva opipljivo: mirisima, bojama, zvukovima, okusima... dodirima ravničarskih a tako zelenih zelenih pejzaža stvarno do granica infantilne taktilnosti, kao kada vas malene zagrlji dugo željena i golema, topla plišana igračka, moja se dakle Litva dogodila između spomenutih prvih kontakata u Puli i ovoga objavljivanja litavske cjeline unutar koje (neskromno?) uvrstih i ove neke osobne, rastrgane i poput razigranih oblacića raščupane reminiscencije koje se ne bih usudio nazvati putopisom. A da me bliski i dragi do čijeg mišljenja držim nisu poticali, tko zna bi li ove nesigurne riječi uopće našle put do ponekog čitatelja.

Očekivao sam usred zrela proljeća nestašne meteo prilike, no već iz zrakoplova što je poletio iz Beča, došavši onamo najprije iz Pule preko Zagreba, ponad nevjerojatno osunčana i vedra prostranstva nad poljskim, bit će, jezerima, tada kao i sad doslovce vidim kako me bilo obuzelo nepregledno zelenilo i mnogo, mnogo, posvuda tako puuuno vode. Samo ime Vilnius za me je odavna odjekivalo mistikom, toplinom, bajkovitošću, doista bez patetike, jako me privlačilo oduvijek, kao i mnoga druga sjevernjačka mjestopisna suzvučja nejasna značenja, zagonetna podrijetla što me u biti (kao) nije zanimalo samo iz straha da ne banaliziram izmaštano. Time sam njegovao znatiželju i tajnovitost, a jedva da sam prije putovanja išta bitno i uspio pročitati o svijetu koji me očekivao i dočekaio sasvim, ma sasvim drukčiji, kako to već u sličnim prigodama biva. Doduše jesam pročitao ponešto, onako štreberski uoči putovanja, ali sam odmah i zaboravljao od strepnje i uzbuđenja što me to ondje zapravo čeka. Ukratko: bio sam nevino znatiželjan, tabula rasa, sav jedna lakuna, neispisan list papira..., jer ozbiljnost nalaže ne prihvaćati ozbiljnim turističko "sveznanje" o općim mjestima koja se ticalu baltičkih naroda, jezika, kultura, običaja, povijesti... zemalja i naroda koji su svima na našem kontinentu najizravnija veza sa zajedničkom indoeuropskom pramaticom, toplom kolijevkom nekoć ipak možda prirodna zajedništva. (Povjesničari neka ne zamjere.) A znam li sada išta više? Nije važno, ništa osim činjenice da negdje moraš zakoraknuti, prvim korakom odmah osjetiti najprije tlo, vibraciju grada ispunjena ljudima iz naroda čijeg baš ni jednog pojedinca nikada prije nisi sreo, naroda koji povezuješ s poganstvom i mladim kršćanstvom, mitologijom i mistikom, ali zasad samo površno, nekako knjiški. I moraš se osvrnuti i izručiti životu, ići ususret ljudima da bi te susreli i prepoznali u tvome prepoznavanju njih, drukčijih, srdačnih, na sjevernjački način jako toplih, susretljivih, uljudnih, bučnih kada treba i smjernih kad se smjernost očekuje, pa se voljko i sav u sebi,

ne razumijevajući isprva ni riječi (osim slavenizama) jednoga melodioznog, jako vokalizirana jezika (uz letonski i izumrli pruski jedinog baltičkog) smjesta osjetih doista kao kod kuće. A kako i ne bih kad me, odmah nakon aerodromskog službena i sa smiješkom simpatije šutljiva zagledanja u putovnicu, prvi čovjek odmah oslovio imenom i obratio mi se na hrvatskome – Dražen Filipović, Zagrepčanin iz Jaske, sadašnji naš lektor za hrvatski na Sveučilištu litavskoga glavnoga grada. Domaćini i ne baš samo kurtoazno hvale njegov litavski, iako je ondje započeo ab ovo, istom nekoliko mjeseci prije našega susreta. Kroatistika i slovenistika uče se ondje naizmjenice, godina za godinom, zanimanje studenata vele raste, među njima tu su zacijelo pioniri budućih novih veza među narodima i kulturama. Po povratku, znao sam, poslat ću im s pomoću naših dobrih duša omot hrvatskih knjiga, bar toliko. Često se i rado mnogi spominju gospođe Bračko. Štošta saznajem usput, u dugoj šetnji gradom manjim od Zagreba no jako čovjekomjernim: Gediminov prospekt, katedrala (predivan marijanski napjev na nedjeljnoj svetoj misi), usamljen toranj masivna zvonika u podnožju kojeg bezbrojna su zvona na dodir

prolazniku, mnogi ih turist dodiruje malim zvoncima, cilik kao da bratimi, posvećuje ih, u svojevrsnu posrednu doticaju s Apsolutom, s nebom široke vedrine nad ovim gradom, nad starim Vilniusom; kaleidoskop senzacija koje me bombardiraju i valjda se same nekamo, sada je očito jako anarhično, ipak pohranjuju: barok, baltički jantar posvuda, predsjednička palača, Sveučilište, katoličke crkve, pravoslavna, sinagoga, stara gradska vijećnica gdje će brojna publika toplo dočekati i tijekom ukusno i s mjerom priredene književne večeri upoznati irskoga nobelovca Seamusa Heaneyja koji će se zanimati za Hrvatsku i zahvaliti na pozornosti kojom sam ga iz

posljednjega reda slušao. Knjižare: prvi dojam – nikad i nigdje jeftinijih knjiga (“Harry Potter” za 30 lita, u kunama pomnožite s 2!, iako je Litvanaca manje no Hrvata, pa su dakle i naklade skromne; kako uspijevaju?, država?, ministarstva? – ah, ostavimo se makar načas hrvatskih tema!). Koliko zvonika i tornjeva u tom gradu na rijeci Neris (Nera)!, tragovi tolikih kultura kao svjedočanstvo preburne i ne baš sretne povijesti – snažna litavska matica, poljske institucije, zatim unatoč okrutnoj prošlosti još uvijek zamjetna nazočnost židovske kulture..., sve ovdje autohtono suprožima se, moj je prvi dojam namjernika, nekako mirno, skladno. Brojke i dimenzije namjerno izostavljam, ne da ne bih pogriješio, nego odlučih svjedočiti izravno, iz srca i duše, iz podrhtavanja mišićja nakon kilometarskih šetnja, svjedočiti na poslijetku uglavnom književno iskustvo i ono ulice, iskustvo kreativne dokolice... Engleski jezik prolazi, njemački začudo slabije, ruski u nuždi, sve talijansko – od mode do kulinarskih specijaliteta – apsolutan je hit, ali talijanski kao da nitko od slučajnika koje srećem ne zna. Dobar hotel, jako profesionalno osoblje bez suviška riječi stalno na usluzi (moj mobić zajedno s karticom mogu baciti preko stropna prozora kroz koji se uglavnom vidi svijetlo nebo – do 22 uvečer i već prije 03 ujutro). Točni, diskretni i pošteni taksisti na poziv, uvijek uključena taksimetra. Kažu ima i suprotnih iskustava. Kako bilo, promet je gust ali neagresivan, mnoga njemačka rabljena vozila ovamo dospjela najčudnovatijim pothvatima i kanalima; nakon duljeg vremena bar

privid mjesta gdje vozila i ljudi, ako već ne sužive, još uvijek kao da se prešutnim dogovorom nekako trpe. Dodir Zapada i Istoka, ali tu je još uvijek čista koliko i proturječna Europa, mjestimice podsjećaj na neka davna srednjoeuropska studentska putovanja i obiliske dragih mjesta. Kuhinjom neka se bave stručnjaci, gladan nisam bio, domaće svijetlo pivo teče u potocima, izvrsno, a vina uglavnom strana, najbolja su kažu bugarska. Skandinavski, jako zastupljen finski, njemački i tko zna čiji sve ne kapital, bankari naravno posluju a telekomunikacijski moguli očito i više od toga. Upravo tih svibanjskih dana nacionalni folklorni festival; mladići i djevojke, djeca, starci u živopisnim nošnjama ponosito se pokazuju i u skupinama šetaju gradom, svi ih motre sa simpatijama, nitko se ne stidi tradicije, dapače. Zamislite k tome grad s više kazališta no kino dvorana!

* * *

U sjedištu Društva litavskih pisaca, PEN-a i još nekih institucija te uredništava, lijepa atmosfera, rada i druženja, suradnje, želja da se pozvanim stranim kolegama izide ususret, svakoj ostvarljivoj želji, pa i zanovijetanjima kojih nikad i nigdje ne manjka. Domaćin jako praktičnom i pristojnom gestom predstavlja sve strane sudionike, a oni se pak nakon protokolarnih riječi sami predstavljaju jedni drugima. Nestaju moguće početne plahosti, barijere, jezične i ine, ljudi se ne pogledavaju ispod oka niti smo prepušteni stihiji osobnih upoznavanja kako to biva u nekim drugim sredinama i sličnim prigodama. Upoznavanje, dakle, s novim prijateljima, a prvi je domaćin – uz agilnoga, rasplesana koliko i ozbiljna predsjednika Društva, književnika Valentinas Svetickasa – pisac Eugenijus Ališanka, mlad i afirmiran čovjek, intelektualac, iskusan organizator, direktor međunarodnih programa njihova Društva, pjesnik i esejist nenametljive ljudske topline. Razmjena darova, a čega drugog no knjiga, časopisa. Uzdarja (posebno lijepa antologija litavske poezije i pjesama stranih pjesnika u prepjevu) iz Litve svakom sudioniku ovogodišnjega Pjesničkog proljeća (Poezijos pavasaris), ugledne poetske priredbe rođene 1965. Natječu se domaći pisci, s njima u svakoj prigodi i diljem Litve nastupaju strani kolege pjesnici koji dolaze po pozivu, po jedan iz svake zastupljene zemlje. Ove godine posebna počast ide litavskome bardu Kazysu Bradūnasa, na završnoj priredbi čitanja poezije, na otvorenoj sceni, agori, na Sveučilišnom trgu pred uvijek neobično brojnom i pozornom publikom. Litvanci vole poeziju i još uvijek poštuju pjesnike!

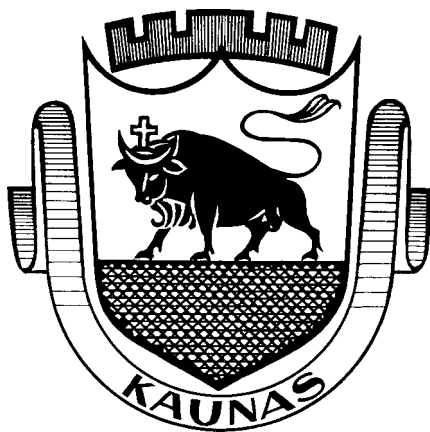
Kako ja pak ne poštujem kronologiju, jer tada od siline dojmova ništa ne bih uspio napisati (a u sebi sve ovo ne mogu sebično zaključiti), slažem jedan zapravo nepostojeći već i vjerojatno samo moj, ovakav kakav jest, mozaik na čijem je zemljopisnom sjeveru Baltik koji na žalost nisam vidio. Čak naivno i zaobilazno, kao čovjek s mora, izrazio sam možda djetinjastu želju da samo taknem to sjeverno vodeno prostranstvo. No nisam prihvatio silnu želju organizatora da, valjda samo radi moje neznatnosti, na licu mjesta promijene davno utvrđen slijed zbivanja i programski sklop, ne bi li mi pokazali svoje more. I neka je tako, neka ostane izazov i želja, pa što je preostalih 50-ak kilometara izmaštana itinerara prema snu koji će me i ubuduće grijati!

Nastup na vrlo posjećenoj konferenciji, recimo okruglome stolu u obliku slova U, sa zadanom temom "Pjesnik: intelektualac ili barbarin?" Dobro primljen, uz blage te uvijek dobrodošle polemiske tonove, engleski prijevod (hvala Ivani Polonijo) moga teksta koji završava na Internetu, u svesku koji držite u ruci, ali i na stranicama litavskih tjednih novina

“Literatura ir menas” (Književnost i umjetnost). Simpatičnom piscu Algimandasu Baltakisu, na izravan upit i uz njegovu očito potresnu nevjericu, odgovaram da je sarajevski mu prijatelj Izet Sarajlić preminuo.

Sveprisutan je i drag, mučaljiv a stalno nasmijan i s fotografskim aparatom, značajan litavski pjesnik Vldas Braziūnas. Stalna kreativna gužvica, upoznavanja, kroki predstavljanja koliko osobna toliko i literature zemalja odakle dolazimo: Irska (ovjenčani Heaney), Latvija (Janis Rokpelnis), Poljska (Bohdan Zadura), Švedska (Eva Runefelt), Finska (Markus Jääskeläinen), Danska (Niels Lyngsø), Ukrajina (Andryj Bondar), Velika Britanija (Pascale Petit), Češka (Peter Borkovec), Island (Gerður Kristny), Wales (Robert Minhinnick), Francuska (Marc Fontana), Hrvatska, Slovenija... Da, i naši su prvi susjedi tu u liku dragoga Tomaža Šalamuna – razgovori, šale i pošalice, ozbiljnije teme, valjda uspostava novih veza koje neće olako zgasnuti, novi prijevodi...

Rječica Vilnia ulijeva se u Neris. Ima jedan gotovo granični mostić u gradskoj četvrti Užupis, ondje pak postoji Umjetnička republika! Divan nastup na drvenoj terasi ispred drvene boemske restauracije; zamislite škripu staroga gramofona s trubljom-zvučnikom (čuš li to Edith Piaf?), mješavinu tanga, rock & rolla, punka, hipijevštine, protestne pjesme, bikerske mode... a sve to uz recitale s istodobnim prepjevima na litavski – stopostotan jezični Babilon, uza zdušan pljesak svakome izvođaču i pjesniku! Inače je najteži posao tih dana bjelodano zapao prevoditelje, uglavnom mlade Litavce, većinom tamošnje bolje studente stranih jezika i književnosti.

Nevjerojatno energična i uporna Nadija čini pravi potez, i već se, za nešto dulje od sata vožnje vlakom klizeći duž širokotračne pruge, Dražen i ja s njom nalazimo u nekoć i bivšoj prijestolnici, u rivalskome Kaunasu. Imamo dva cilja i u nekoliko sati tutnjave tim, kažu, rabijatnim i “litavskim” gradom u odnosu na multikulturalniji Vilnius, uspijevam povezati bar neke končice. Na ime Kaunas u mladosti su me također podilazili srsi znatizelje spram nepoznatog, dalekog, gotovo moćnog. Sljubljuju se ovdje rijeke Neris i Nemunas (Njemen), a “Nemunas” je i ime jednoga od važnijih litavskih književnih časopisa. Izlaze redovito u zanimljivim

mjesečnim sveščićima. U uredništvu, klasičnome koje raspolaže čitavim katom jedne ne baš malene starogradske vile (pusti san mnogih hrvatskih redakcija!), dočekuju nas među inima književnici Algimandas Mikuta i Donaldas Kajokas. Upoznavanje, razmjena iskustava, bez mnogo službenih formalnosti, dakle neposredno i duhovito, opušteno, pokušavamo bar načelno uspostaviti kolegijalnu suradnju pa bih sad htio vjerovati da će taj blic-susret uroditi konkretnijim plodom. Darivaju nas lijepom antologijom očito jakoga kaunaškog književnoga kruga. U Kaunasu još i posjet stalnome muzejskom postavu slika velikoga Mikolajusa Konstantinasa Čiurlionisa, ponosa kulturne Litve, umjetnika kojega bi hrvatska publika morala jako temeljito upoznati. (Neka mi ovaj put oprostite povjesničari umjetnosti i likovni kritičari.) U kontekstu nacionalnih i svjetskih veličina samo se spomenom ovdje i neobvezno dotičem glasovitih imena kao što su Tomas Venclova, Jonas Mekas, pogotovo pak grandiozni Algirdas Greimas... U Kaunasu taksimetri se ne

uključuju, a u Vilnius se vraćamo tzv. mikrobusom i to dobrom, jedinom baltičkom autocestom. Kaunas je grad kojemu bih želio bar još jednom u prave pohode.

* * *

Posjet Europskome parku skulptura, iznimnih klasičnih ostvarenja ali i instalacija usred prebujne litavske šume, kao i dvodnevni boravak pjesničke karavane u unutrašnjosti Litve, zavrjeđuju poseban tekst. Odlučujem se ipak za sažetost, znajući koliko toga preskačem ali nipošto ne zaboravljam. Starim dobrim (ruskim?) kombijem, što autocestom što bijelim seoskim putovima, "moja" je skupinica, kao kakav poetski "zdrug", pošla na pjesnički "zadatak" u regiju Telšiai Radviliškis. Svuda uz ceste nepregledna stada domačega blaga na ispaši, koje na pašnjacima boravi danonoćno dok to sezonske prilike dopuštaju, a mjesni farmeri vozilima obilaze stada, ubiru mlijeko i spokojno, sigurni u blagu ćud svoga blaga i poštenje svojih kolega farmera, odlaze na počinak do idućega jutra kada se svetkovina najizvornijega života poput kakva obreda ponavlja jednako kao i naraštajima unatrag. Sve tiho i s neakvim povjerenjem u sve i unaprijed. Evo nas, dakle, u vožnji: Tomaž Šalamun i njegova prevoditeljica, agilna Laima Masytė, pjesnik i moderator izvrsna kontakta s publikom Dainius Gintalas, glumica i iznimno izražajna interpretatorica poezije Olita Dautartaitė, gospođa Neporožnja i potpisnik ovih, prema kraju ipak nemuštih, redaka. Pjesnike su doslovce bez teksta ostavile ove situacije: kasnimo dobrahno, ali cijelo je zabačeno selo na nogama dočekujući nas pjesmom, kruhom i solju te litavskim narodnim, jako živopisnim ukrasnim vrpčama, uz neizbježnu dušu mjesta, katoličkog župnika, i još neizbježnije, sveprisutne prosvjetare i lokalnu mladež s divnom gitarskom glazbom – primjećujemo, uz dobrog menadžera dečki bi postigli planetaran uspjeh; simpatična zabuna na trenutak me promaknula u Šalamuna, naime izgledam im šumovitije i šumnije no što to moje pravo, gotovo deminutivno prezime zvukom kazuje

Autor, N. Neporožnja i T. Šalamun ispred spomenika Adamu Mickiewiczu. Središnja Litva, svibnja 2002.

stranome uhu; simbolična seoska knjižnica s po jednom čak knjigom Krlježe i Andrića; u jednoj nas pak školi čekaju dulje od sata, svi na nogama, mažoretkinje, koračnice, glazba i pjesma, prolazimo ispod "slavoluka" od ukrasnih vrpca, na kraju i opet preobilan domjenak u školskoj knjižnici uz nazdravičarenja, kritiku privatizacije na litavski način, nespretna ali razumljiva spominjanja Jugoslavije, nekoć ideala im, kao i "legendarna" predsjednika te države...; u jednoj pak gradskoj knjižnici dupkom puna dvorana u subotnje jutro!?, prije toga program u lijepoj dvorani uz diskretnu ali stalnu nazočnost

najmoćnijega medija (nema tu onoga našeg – izjava unaprijed jer novinari još moraju odraditi sjednicu poglavarstva i sl.); posjet etno-selu u sjeni Mickiewiczzeva spomenika i običajno ondje tradicionalno “hodočašće” netom vjenčanih parova (bijeke bijele vjenčаницe, nesiguran hod uzbuđenja, uz diskretan romon proljetne kišice); objed u starome mlinu (jedan je jedini u tome dijelu Europe, tu negdje blizu, kažu, još u svojoj prvotnoj funkciji); a kao finale, u dvorac u Baisogali pjesnike simbolično dovoze kočijom, doček uz limenu glazbu, čitanje u prirodi pred mnoštvom, mjesni folklor i prekrasna plava dječica, te završni domjenak uz dirljive pa i suzne zdravice i odzdravljanja, uz prisjećanje na pjesnike kojih više nema a obilježili su “Pjesničko proljeće” i činjenicu da jedva razabireš tko je političar, tko pak znanstvenik ili kulturnjak; do kasno u noć, maglovitu i nenadano prohladnu, kišovitu, srdačni razgovori novih poznanika, a na vijest da je Latvija osvojila Euroviziju – susjedi se iskreno raduju. Tako je to u njih.

* * *

Sveprisutan, vidno umoran ali i zadovoljan Eugenijus priuštio nam je i nezaboravan izlet s predahom uz mirno jezero i s prvim kupacima te srednjovjekovnim, lijepo restauriranim dvorcem u pozadini panoramskog prizora s naših fotografija-uspomena, pa u selo Zabariju, gdje Ališanke posjeduju ladanjsku kućicu i gdje se pod stalnom prijetnjom ipak samilosna Eola i hitrih tutnjećih oblčina, i pod ponekom krupnom kišnom kapi, maratonski čitala poezija, točilo pivo skriveno u prtljažniku jedne stare limuzine old-timera, uz zanimljiv performans skupine vizualnih umjetnika “Energijos”...

Večer rastanka u Društvu litavskih književnika, bez suviše etikete, završava kako kada i kako za koga, uz stari dobri rock, kao iz nekakva vremeplova ili drevnoga juke-boxa, uz metalne i hard zvukove. Evo nam se pridružuje i mlada mostarska redateljica Tanja, govori o svojim iskustvima u radu s malim i najmlađim litavskim kazalištarcima. Mala se hrvatska “kolonija” s mjerom uklapa u šarenilo okupljeno oko riječi, zaljubljeno u riječ univerzalnu, riječ pjesničku. Svaki čovjek obasut je pažnjom, svatko nosi svoj dio priče, svoju Litvu.

Ja se, nakon nekoliko mjeseci evo, iz Litve, iz “moje Litve”, još uvijek vraćam s jednim nespretnim ali iskrenim “aciū” – hvala dragim litavskim domaćinima i novim prijateljima.

D. Tarabildienė, Vilniuskā mati, 1981.